

Švicarsko - hrvatski
program suradnje

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Nakladnik: OŠ Kaštanjer Pula
Tekst napisale: Nikolina Stjepanović
Manda Papac
Informacije prikupili: učenici polaznici „Eko grupe“
Tekst uredila: Irena Burba
Fotografije: Arhiv OŠ Kaštanjer
Grafičko oblikovanje: GUŠT dizajn
Projektni tim: Nevena Starčević
Jelena Bugarski
Anita Stipić
Nikolina Stjepanović
Manda Papac
Katica Lučić
Nada Crnković, ravnateljica
Mia Matković, pedagoginja
Dean Mihovilović, domar
Naklada: 450 komada
Tiskano na recikliranom papiru

Pula, prosinac 2020.

KAŠTANJER

prijatelj pčela

Švicarsko - hrvatski
program suradnje

Ova publikacija izrađena je u sklopu projekta "Znanje za održivo djelovanje", koji se provodi u oviru Švicarsko-hrvatskog programa suradnje.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Stajališta izražena u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost Udruge Zelena Istra i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Osnovna škola "Kaštanjer" Pula
Pula, 2020.

Uvod

Školski projekt „Kaštanjer - prijatelj pčela“ provodi se u sklopu većeg projekta Zelene Istre „Znanje za održivo djelovanje“. Cilj projekta je da učenici osnovnih i srednjih škola aktivno sudjeluju u oblikovanju sadašnjosti i budućnosti te da razvijemo njihovo razumijevanje pojma održivi razvoj, odgovornost za njegovu primjenu u svojoj zajednici i spremnost na dijalog sa zainteresiranim akterima u zajednici. Učenici Osnovne škole Kaštanjer zajednički su odabrali temu projekta, a to je zaštita pčela u urbanim sredinama.

Opis problema

Projektom se provodi lokalna kampanja osvješćivanja građana i šire javnosti u lokalnoj zajednici o važnosti pčela u urbanim sredinama. Također, radi se i o osvješćivanju o smanjivanju degradacije prirodnih staništa i potrebe za zaustavljanjem gubitka biološke raznolikosti, kao i za integriranjem vrijednosti ekosustava i biološke raznolikosti u lokalno planiranje.

U sklopu projekta gradi se vrt u školskom dvorištu. U vrtu će biti medonosne i mediteranske biljke kako bi i šira zajednica vidjela da je nešto takvo moguće napraviti i u gradu. Posađeno bilje je važno za opstanak pčela u gradskim sredinama. Uzgoj biljaka koje su pogodne za ishranu pčela vrlo je jednostavan, to su biljke koje ne traže posebne uvjete uzgoja, a njihova upotreba je veoma širokog spektra.

Pčele su ključne za opstanak čovjeka: više od 80% biljaka oprasjuju upravo pčele. Bez njih čovječanstvo bi vrlo brzo ostalo bez hrane. Alarmantna je činjenica da se u zadnjem desetljeću populacija pčela smanjila za više od 30%! Učenici Osnovne škole Kaštanjer svojim su projektom "Kaštanjer – prijatelj pčela" skrenuli pozornost lokalne zajednice na ovaj vrlo važan problem i pokazali svojim sugrađanima na koji način možemo pomoći pčelama da prežive, čak i u urbanoj sredini.

Okviri

Ovim školskim projektom doprinosi se ostvarenju globalnih ciljeva održivog razvoja:

- Održivi gradovi i zajednice (cilj 11),
- Očuvanje života na Zemlji (ciljevi 14 i 15) i
- Odgovor na klimatske promjene (cilj 13).

Radeći na ovim ciljevima kroz aktivnosti projekta kod učenika smo:

- razvijali osjećaj jedinstva i pripadnosti zajednici (školi, gradu, lokalnoj sredini i široj zajednici),
- razvijali kreativno mišljenje, motoričke sposobnosti, suradnički način rada,
- razvijali svijest o važnosti održivog razvoja za opstanak čovječanstva,
- poticali samostalnost u odlučivanju i preuzimanju odgovornosti za svoje postupke.

Osim opršivanja, kukci su važni u ekosustavu i hranidbenoj mreži. Manji kukci su hrana većim kukcima predatorima, ali i pticama. S obzirom da se 60 posto ptičjih vrsta hrani kukcima, postoji neposredna opasnost da će nestajanje kukaca nepovratno oštetiti upravo taj dio ekosustava.

Praktične aktivnosti

- Istraživanje o pčelama na redovnoj nastavi prirode i biologije, na redovnoj nastavi engleskog jezika te na izvannastavnoj aktivnosti eko grupe. Na temelju istraživanja učenici su izradili plakate za izložbu u prostorijama Gradske knjižnice Pula.
- Svi učenici viših razreda su u školi pogledali film „Pčelin film“.
- Učenici sedmih razreda na satu informatike izradili su logo projekta “Kaštanjer - prijatelj pčela”. Izrađene su majice s otisnutim logotipom za učenike koji aktivno sudjeluju u projektu.
- Učenici sedmih i osmih razreda na nastavi likovne kulture izrađivali su radove na temu medonosnog vrta i važnosti pčela. Kroz likovnu radionicu učenici su oslikavali platnene torbe, a na keramičkoj radionici učenici su izrađivali glinene pločice na istu temu.

- Gradnja medonosnog vrta uz pomoć roditelja, djedova, baka, susjeda, udrug i drugih. U radnoj akciji sudjelovali su i roditelji koji žele pomoći u ostvarivanju projekta te drugi predstavnici lokalne zajednice. Radne akcije uređenja vrta provedene su tijekom studenog i prosinca 2020. i u njima su sudjelovali gotovo svi razredi. Učenici koji pohađaju eko-grupu održavat će vrt i radit će svoj kompost, no i ostali sudionici bit će pozvani da sudjeluju u održavanju vrta.
- Sadnja medonosnog vrta na javnoj površini
- Eko-Kaštanjerko, izvannastavna aktivnost 2.c razreda na kojoj su se izrađivale pčelice od materijala za reciklažu (stari CD-i, plastične vrećice i limeni poklopci teglica). Svaki učenik je svoju pčelu zataknuo u vrtu ili postavio na ogradu u medonosnom vrtu škole.

Zagovaračke i promotivne aktivnosti

- Eko-grupa OŠ Kaštanjer komunicirala je s komunalnim poduzećem "Herculanea" s ciljem lobiranja i senzibiliziranja da se na javnim površinama sade medonosne biljke.
- Distribucija brošure u kojoj se nalazi opis projekta, radovi učenika, slike radnih akcija i istraživanja učenika.
- Izložba plakata i likovnih radova u prostorijama Gradske knjižnice.
- Predstavljanje projekta u sklopu Europskog tjedna održivog razvoja.
- Izrađena je brošura u kojoj se nalazi opis projekta, radovi učenika, slike radnih akcija i istraživanja učenika.

Edukativne aktivnosti

- Za učenike petih, šestih, sedmih i osmih razreda u školi je održano predavanje o održivom razvoju i projektu "Znanje za održivo djelovanje".
- Učenici su prisustvovali predavanju održanom u prostorijama Udruga pčelara Pula. Predavanje za ostatak učenika uključenih u projekt odgođeno je zbog epidemiološke situacije.
- Projektni dan OŠ Kaštanjer na temu "Kaštanjer - prijatelj pčela".

Jeste li znali?

Pčele radilice žive od 40 do 60 dana.

Matica dnevno može snijeti od 2500 do 5000 jaja.

Postoji oko 20 000 vrsta pčela.

Uključeni sudionici iz lokalne zajednice

1. Roditelji
2. Udruga pčelara Pula (predavanje učenicima i široj zajednici)
3. Komunalno poduzeće „Herculanea“
(omogućuje učenicima sadnju biljaka na javnoj površini izvan škole te donaciju zemlje)
4. Mjesni odbor Kaštanjer
5. Gradska knjižnica i čitaonica Pula

Rezultati projekta

Kroz aktivnosti projekta „Kaštanjer – prijatelj pčela“ učenici su osvijestili ulogu pčela u našem ekosustavu i koliko nedostatak zelenih površina, vrtova i medonosnog bilja utječe na njihov opstanak. Učenici su postali svjesni bioraznolikosti gradske sredine i problema urbanizacije. Naučeno znanje učenici će u nadolazećem vremenu prenijeti i na lokalnu zajednicu, s ciljem da osvijeste zajednicu o važnosti sadnje biljaka koje pogoduju pčelama kroz informiranje, edukaciju, brošure i slično. Uz pomoć lokalne zajednice posađen je medonosni vrt u dvorištu škole, a planira se i izložba likovnih i keramičkih radova u Gradskoj knjižnici Pula.

Jeste li znali?

Pčele postoje svugdje osim na Antarktiku.

Jedna žlica meda pčeli daje energiju da obleti cijeli svijet.

Pčela dnevno opravi do 1000 cvjetova.

Pčele proizvode med već 150 milijuna godina.

